

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

34. TÝDEN (18.8.2025)

Kamil Holý

Výzkumný tým: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Národní centrum zemědělského
a potravinářského výzkumu

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách **CARC**: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Početnost škůdců je v tomto týdnu nižší. Naletují třásněnky do cibule i brukvovité zeleniny, v některých porostech zelí již nádorky v hlávkách způsobené sáním. V některých porostech škodí dřepčici a housenky zápředníčků, kteří se postupně přesouvají na vzešlé výdroly řepek. Vyšší výskyt molic je pouze v dříve napadených porostech. Teplé a suché počasí podporuje rozvoj svilušek. Začíná let druhé generace osenice polní, početnost je zatím nízká. V méně intenzivně ošetřovaných porostech mohou škodit bělásci a další housenky.

Brukvovitá zelenina - koncem srpna dávají škůdci přednost mladým rostlinám řepky a hořčice, které snižují výskyt dřepčků a zápředníčků, částečně i molic. V tomto týdnu jsou nejčastější dřepčci, housenky zápředníčků jsou pouze v některých porostech. Objevují se dospělci třásněnek, kteří škodí většinou jen v hlávkách zelí. Molice migrují mezi porosty, vyšší počty jsou jen v dříve napadených porostech. Na rostlinách napadených molicí se rozrůstají černě a medovice láká včely. V neošetřovaných porostech mohou škodit bělásci.

Ostatní zelenina - pokrčuje migrace třásněnek, početnost závisí na lokalitě (až několik na rostlinu), překročení prahů škodlivosti jen v některých porostech cibule. V teplém a suchém počasí roste riziko škodlivosti svilušek. Na jižní Moravě mohou škodit dospělci a nymfy kněžice zeleninové a mramorované, u kterých každý rok početnost roste. V zahrávkách částech rostlin (nejčastěji kořenová zelenina a cibule) se mohou sekundárně vyskytnout různé saprofágní druhy hmyzu (larvy i dospělci) - rozlišovat primární příčinu poškození.

Rizikové: třásněnky, dřepčci, molice, zápředníček polní, mandelinka bramborová, makadlovka řepná, svilušky, kněžice aj.

Dřepčící rodu *Phyllotreta*

- v některých porostech vyšší početnost, postupně se stěhují na výdrol řepky a hořčici v meziplodinách.

Monitoring - do listů jsou vykousané drobné jamky, které splývají, v blízkosti jsou černí nebo světle pruhovaní dospělci několika druhů.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Při vysokém výskytu a poškození listové plochy u nezakrytých výsadeb ošetřit insekticidem.

Molice vlašovičnicková

- škodlivé výskyty většinou jen v dřívě napadených porostech, migrace dospělců je nízká.

Monitoring - bílí dospělci a vajíčka na spodní straně listů.

Ochrana - sítě proti hmyzu; ošetření proti dospělcům před vykladením, dospělci jsou nejcitlivější k insekticidům, kombinovat pyretroidy + olej. Na nymfy účinkují spirotetramat, cyantrantraniliprol a spinosad - použít dle výskytu dalších škůdců.

Zápředníček polní

- početnost dospělců je nízká, housenky škodí jen v některých porostech.

Monitoring - drobní dospělci poletují v porostech, sedají na listy rostlin, podle bílé kresby na hřbetě křídel se nedají splést s jiným druhem. V letošním roce jsou opět atraktivní feromony - možno využít k monitoringu. Zelené housenky vyžírají listy ze spodní strany, zpočátku zůstává neporušená horní pokožka listu. Ukrývají se též v hlávkách.

Ochrana - proti nejmladším housenkám při objevení prvních příznaků poškození. Na

některých pozemcích vysoká parazitace, ale přilety z okolí jsou natolik vysoké, že parazitace zůstává pouze doplňkem ochrany.

Třásněnky

- dospělci naletují s různou intenzitou do porostů cibule i brukvovité zeleniny.

Monitoring - dospělci jsou většinou ukryti mezi listy u báze, při vyšším výskytu nebo za teplého počasí je část jedinců i volně na listech. Nymfy jsou světlé, nejčastěji ukryté mezi nahloučenými listy. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Ochrana - při začínajícím poškození listů sáním. Mladé nymfy jsou ukryté mezi nahloučenými listy, kde na ně přípravky nefungují. Účinnost postřiku závisí na kvalitě ošetření, je třeba seřadit postřikovač takovým způsobem, aby byla pokryta ideálně celá plocha listů, pokud zůstane mezi kapkami neošetřená plocha, přežije část třásněnek i spor hub, které se přemnoží a předčasně listy zničí.

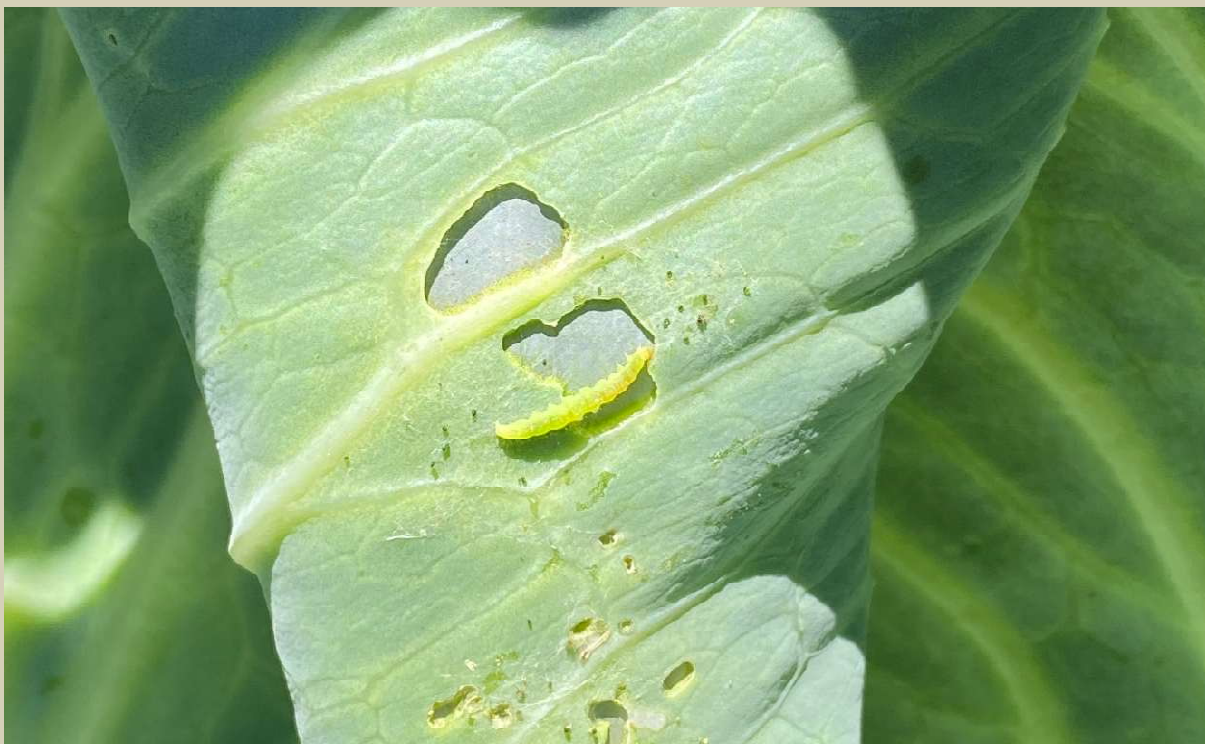
Mandelinka bramborová - sledování ukončeno

- s různou intenzitou bude škodit až do léta.

Pokud si nevíte s určením rady, pošlete foto na email: kamil.holy@carc.cz, v rámci monitoringu pro zelináře je bezplatné poradenství a diagnostika škůdců.

Užitečné organismy

- početnost zůstává nízká, odpovídá nízkému množství škůdců, nejčastěji se vyskytují parazitoidi zápředníčků.

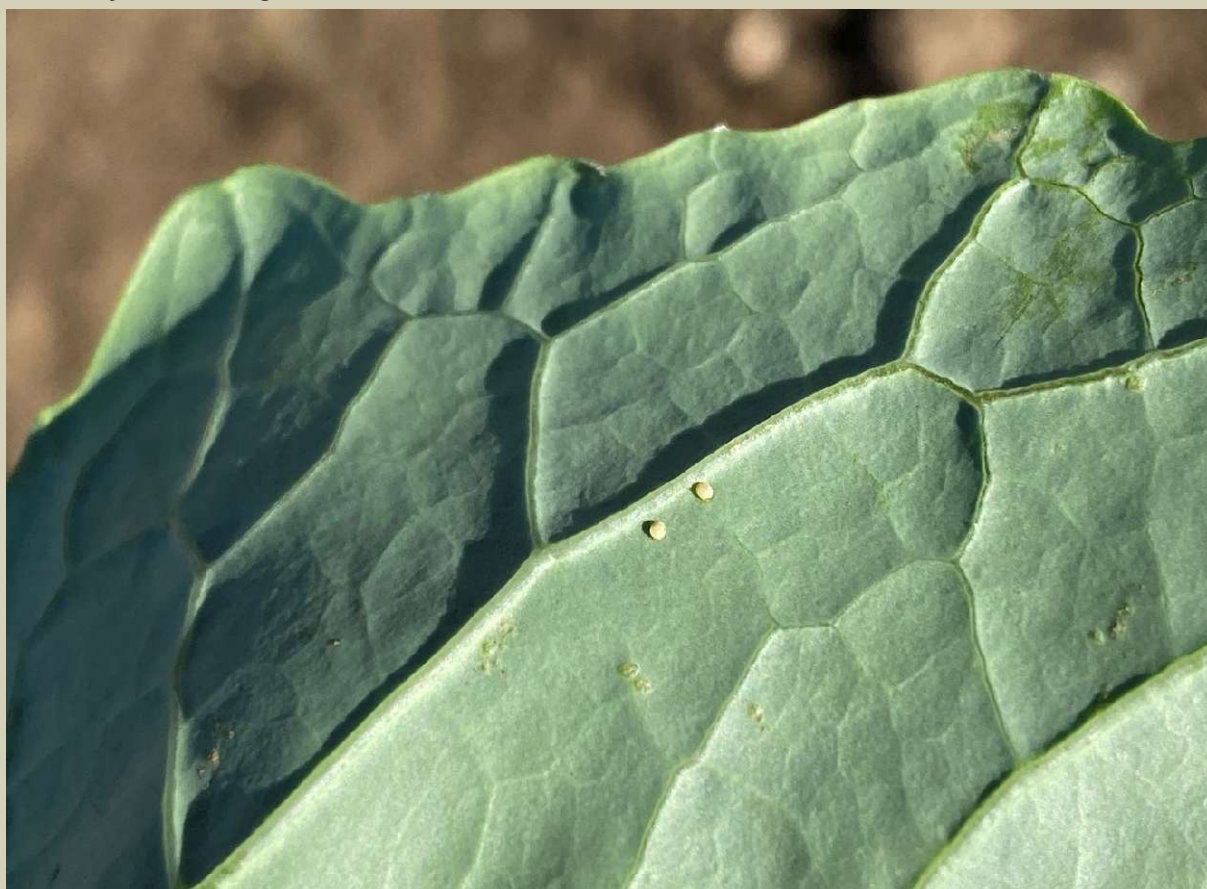
V některých porostech jsou housenky zápřeničků

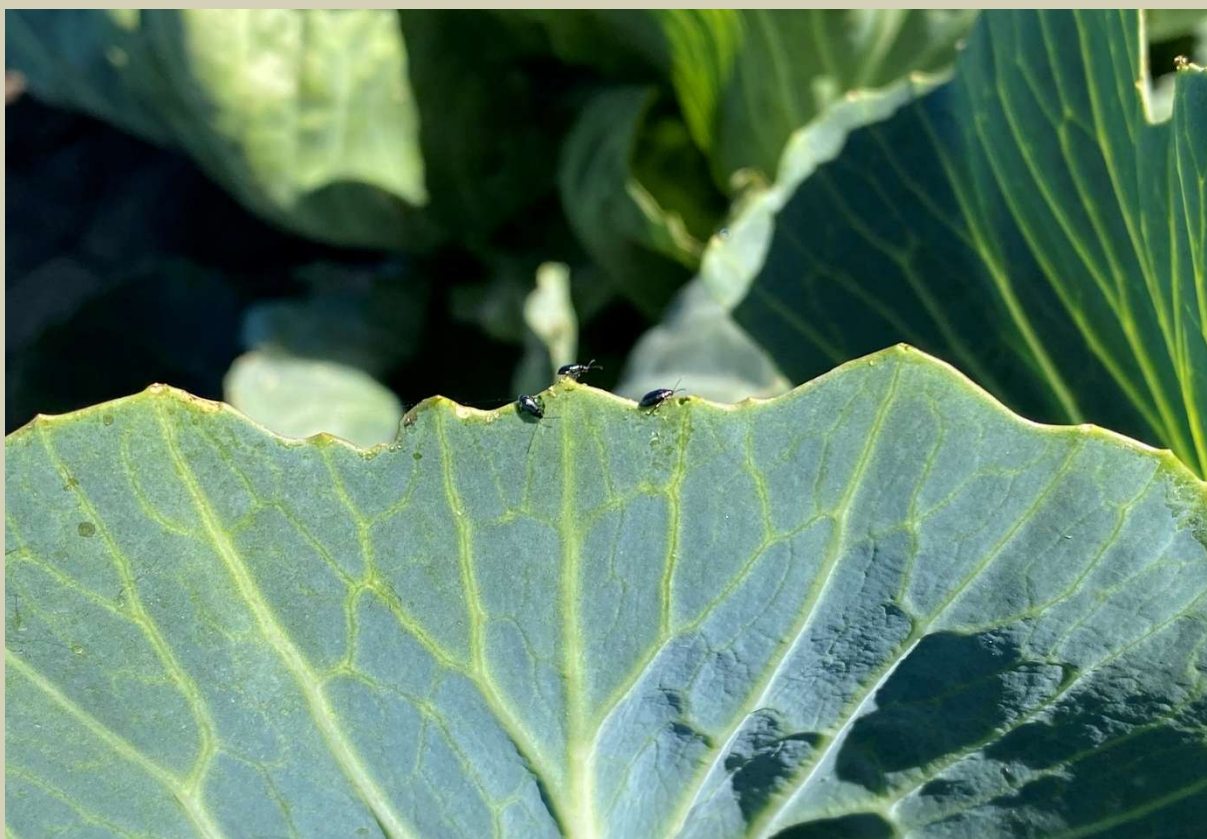
Do cibule i brukvovité zeleniny naletují třásněnky, početnost je většinou nízká

Pokračuje slabší migrace molic

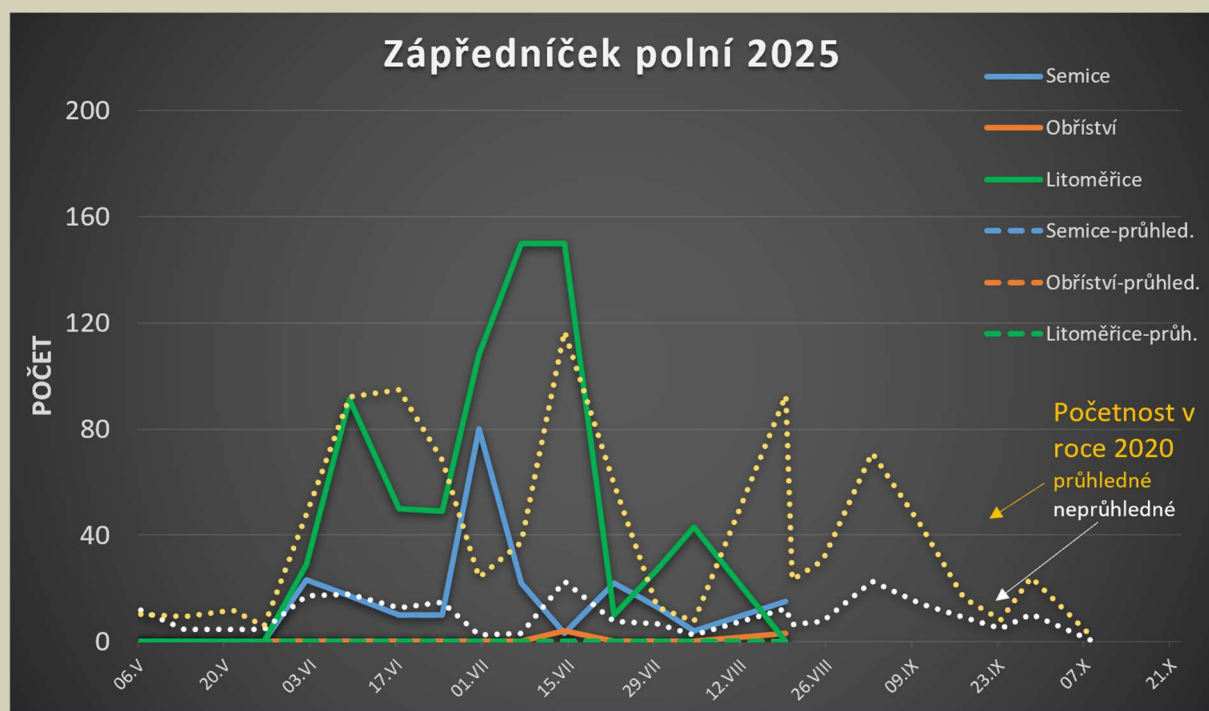

Vzácně jsou i vajíčka motýlů

Dřepčíků je většinou málo - začínají preferovat mladé listy řepky

Odchyty do feromonových lapáků

Početnost zápředníčka v lapácích nízká